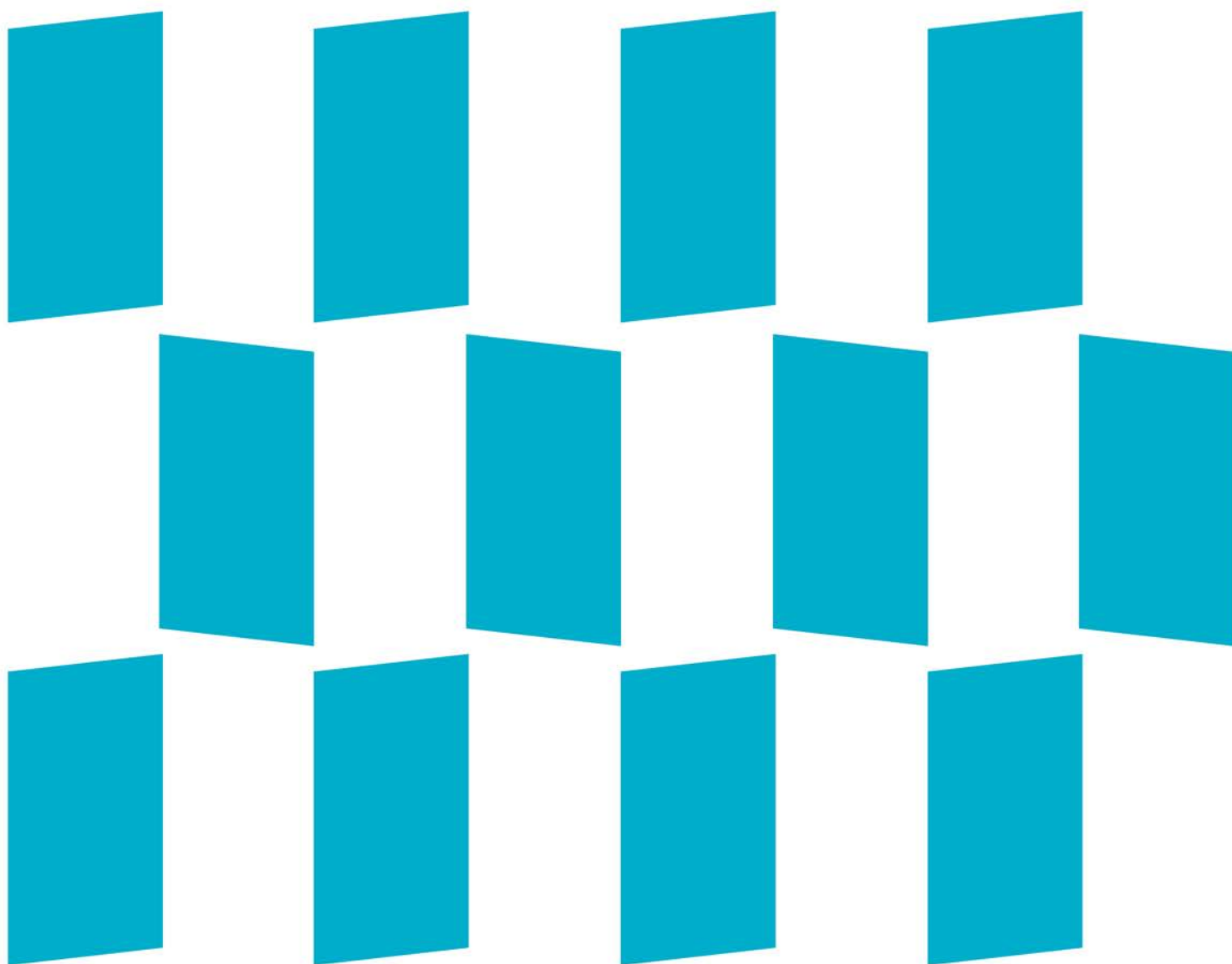

Feiten en cijfers

HBO-Monitor 2011: De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van het hbo

juli 2012

HBO raad
vereniging van hogescholen

HBO-Monitor 2011: De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van het hbo

Ondanks de huidige economische omstandigheden zijn afgestudeerde hbo'ers populair. De werkloosheid is relatief laag, afgestudeerde hbo'ers vinden snel een baan, veelal binnen het eigen vakgebied en ook op minimaal hbo-niveau. De minder gunstige arbeidsmarktsituatie wordt zichtbaar doordat afgestudeerde hbo'ers minder snel een vaste aanstelling bemachtigen.

De werkloosheid onder afgestudeerde hbo'ers is gestegen van 5,2% in 2010 naar 6,0% in 2011. Onder voltijdstudenten is de werkloosheid met 6,6% lager dan voor afgestudeerde wo'ers (7,9%) en mbo'ers (7,3%). Met name afgestudeerden van deeltijddopleidingen doen het prima op de arbeidsmarkt, met een werkloosheidspercentage van 4,4%. De huidige arbeidsmarktperspectieven weerhoudt afgestudeerde hbo'ers er niet van om de arbeidsmarkt te betreden: slechts 14% kiest voor een vervolgopleiding (15% in 2010).

In de technische sector hebben verhoudingsgewijs meer afgestudeerden een baan gevonden dan de afgelopen twee jaar; de werkloosheid onder afgestudeerden is sterk gedaald. Ondanks de sterke conjunctuurgevoeligheid van de technische sector, blijft de vraag naar afgestudeerde technici groot. Dit sluit aan op de aanbevelingen van het Masterplan Bèta en Technologie van de Topsectoren (EL&I) en bij die van het advies van de Commissie Van Pernis (HBO-raad). Zij bepleiten dat in 2025 vier op de tien afgestudeerden een technisch profiel zouden moeten hebben. In het kunstonderwijs is de werkloosheid gestegen naar het niveau van vóór 2010. Bij een aantal bacheloropleidingen in die sector hebben de betrokken hogescholen besloten minder studenten toe te laten.

Driekwart van de werkzoekende afgestudeerden vindt binnen een maand werk, oplopend naar negen op de tien binnen drie maanden. Hbo'ers vinden het snelst een baan in de gezondheidszorg: 94% binnen drie maanden. Bijna acht op de tien vindt een baan binnen het eigen vakgebied. Dat geldt ook voor het vinden van een baan op minimaal hbo-niveau. Ongeveer driekwart van de afgestudeerden vindt de aansluiting tussen de gevolgde opleiding en hun functie voldoende of goed.

Het percentage afgestudeerde hbo'ers dat (direct) een vaste aanstelling bemachtigt is gedaald van 58% naar 55%; onder voltijdafgestudeerden is dit nog slechts 47%. Dit beeld bevestigt de landelijke trend dat werknemers minder snel vaste aanstellingen krijgen. De daling in baan zekerheid is relatief groot onder afgestudeerden in de pedagogische en sociaal-agogische sector. Dit houdt mogelijk verband met bezuinigingen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd binnen onderwijs- en sociaal-maatschappelijke instellingen. De baan zekerheid onder afgestudeerde technici is juist gestegen ten opzichte van een jaar geleden. Dit geeft wederom aan dat de vraag naar hoogopgeleide technici groot is.

In deze factsheet staan de arbeidsmarkresultaten van afgestudeerden van het hbo centraal. Eind 2011 (anderhalf jaar na afstuderen) hebben ruim 20.000 afgestudeerden de enquête van de HBO-Monitor ingevuld. Het gaat hierbij om bachelor en master studenten. De respons bedroeg 40%, 34 hogescholen hebben meegewerkt aan het onderzoek.

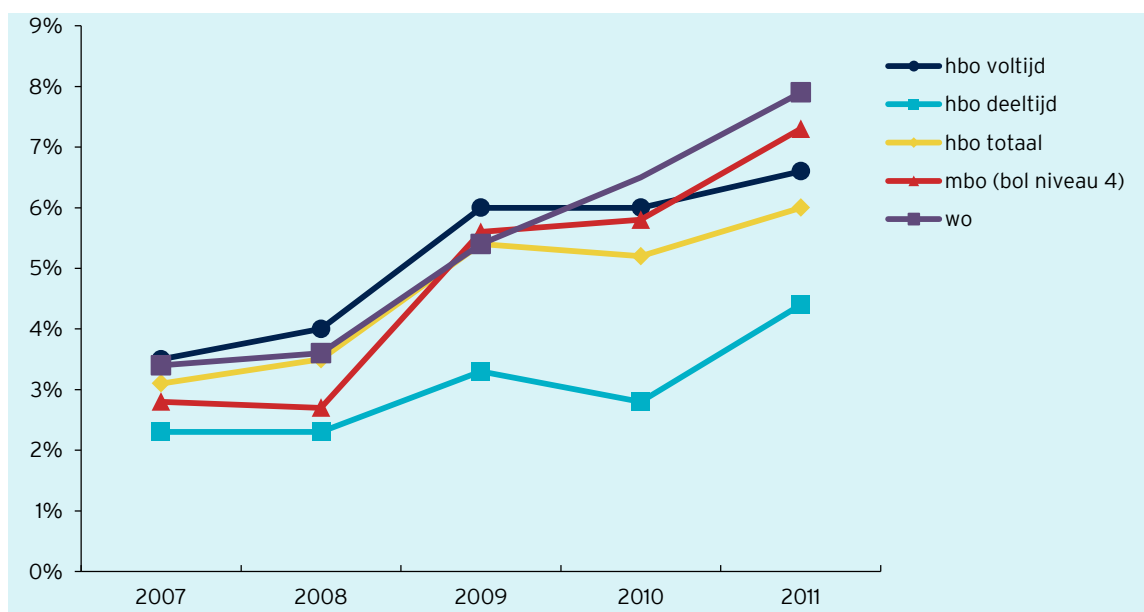
De HBO-Monitor is een jaarlijks onderzoek dat wordt uitgevoerd door het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) van de Maastricht University. In de factsheet staan de belangrijkste arbeidsmarkresultaten weergegeven van het examenjaar 2009-2010. Daarbij worden de belangrijkste cijfers en trends van de laatste jaren weergegeven. Gedetailleerde informatie kunt u vinden op de website www.hbo-raad.nl, via 'Feiten en Cijfers'.

Succes op de arbeidsmarkt

Werkloos zijn afgestudeerden zonder werk (of met werk van minder dan 12 uur per week) die op zoek zijn naar betaald werk. Daarbij zijn afgestudeerden buiten beschouwing gelaten die een vervolgopleiding zijn gestart.

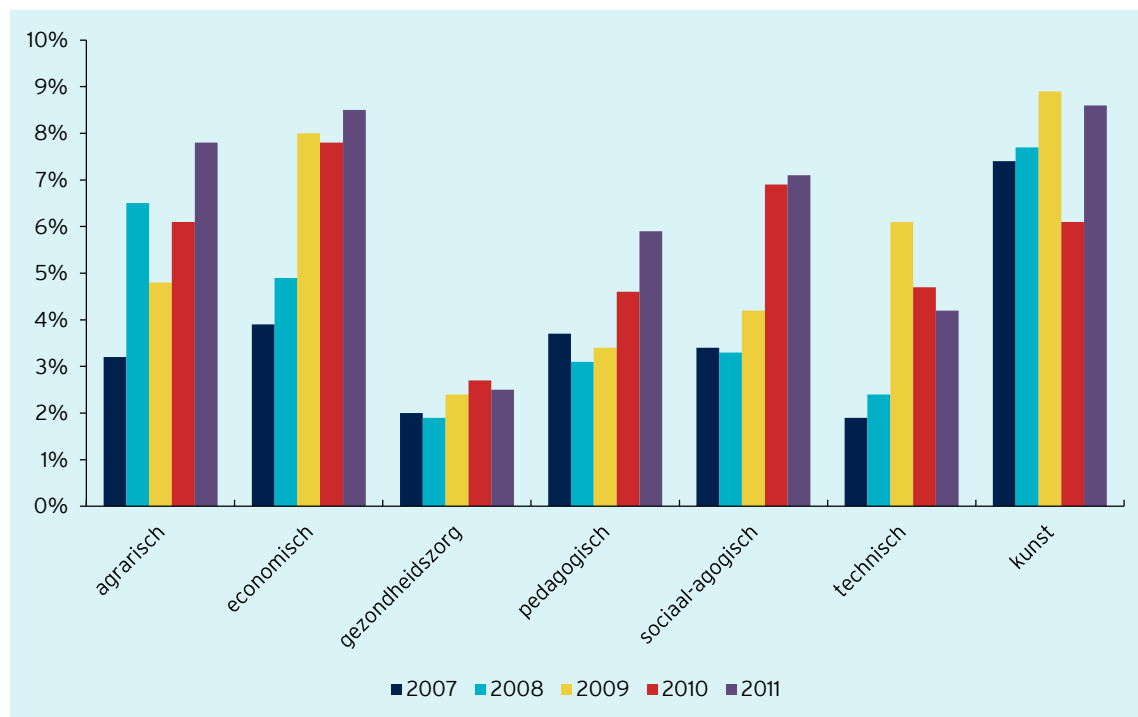
- In 2011 is de werkloosheid onder alle hbo-afgestudeerden gestegen van 5,2% naar 6,0% (Figuur 1)
- De werkloosheid van afgestudeerde voltijdstudenten ligt met 6,6% lager dan afgestudeerde wo'ers (7,9%)¹ en mbo'ers (7,0%)
- Afgestudeerden die een opleiding hebben afgerond in een deeltijd kennen een relatief lage werkloosheid; ondanks een stijging tussen 2010 en 2011

Figuur 1: Werkloosheid in %, anderhalf jaar na afstuderen

- Afgestudeerde hbo'ers uit de sectoren kunst, economisch en agrarisch kennen in 2011 de hoogste werkloosheid; afgestudeerden van de sector gezondheidszorg zijn de afgelopen vijf jaar het minst vaak werkloos (Figuur 2)
- Sinds 2009 laat de werkloosheid onder afgestudeerde technici een dalende trend zien; de werkloosheid onder afgestudeerden in de sectoren pedagogisch en agrarisch stijgt daarentegen

¹ In 2010 heeft geen meting plaatsgevonden van de WO-monitor, in 2011 werd dit onderzoek in opdracht van de VSNU uitgevoerd door IVA (Tilburg).

Figuur 2: Werkloosheid van hbo-afgestudeerden (voltijd) in %, anderhalf jaar na afstuderen

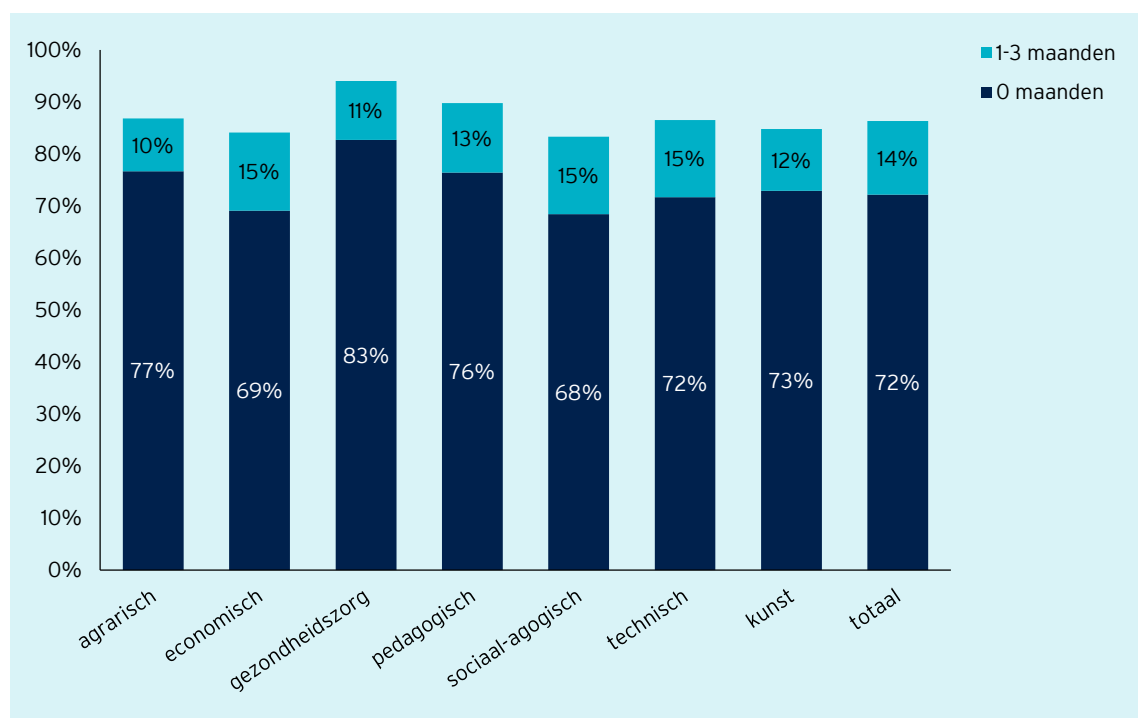
In de technische sector hebben verhoudingsgewijs meer afgestudeerden een baan gevonden dan de afgelopen twee jaar; de werkloosheid onder afgestudeerden is sterk gedaald. Ondanks de sterke conjunctuurgevoeligheid van de technische sector blijft de vraag naar deze afgestudeerden dus groot.

In het kunstonderwijs is de werkloosheid gestegen naar het niveau van vóór 2010. Bij een aantal bacheloropleidingen hebben de betrokken hogescholen besloten minder studenten toe te laten. Daarbij betreden bijna 60% van de afgestudeerden van het kunstonderwijs de arbeidsmarkt als zelfstandige en hebben daarbij een opstartfase nodig.

Afgestudeerden van de opleiding leraar basisonderwijs (pedagogische sector) hebben te maken met een oplopende werkloosheid, met name door krimpende leerlingenaantallen in een aantal regio's. Hoewel er tot 2017 nog geen grote tekorten worden verwacht in het basisonderwijs, is hier wel sprake van binnen het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs.

- Hbo'ers zijn ondanks de huidige economische omstandigheden nog steeds populair: bijna driekwart van de werkzoekende afgestudeerden vindt binnen een maand werk (*Figuur 3*)
- Binnen drie maanden na het behalen van een hbo-diploma heeft bijna negen op de tien afgestudeerden een baan
- Afgestudeerde hbo'ers vinden het snelst een baan in de gezondheidszorg: 94% vindt binnen drie maanden een baan
- Afgestudeerden van de sociaal-agogische en economische sector vinden ten opzichte van het totaal nog steeds relatief snel een baan: ruim acht op de tien binnen drie maanden

Figuur 3: Zoekduur tot de eerste baan (voltijd afgestudeerden)

Arbeidsvoorwaarden

- Gemiddeld werken pas afgestudeerden hbo'ers 34 uur per week; meer dan één op drie werkt in deeltijd (*Figuur 4*)
- Afgestudeerde deeltijdstudenten werken anderhalf jaar na afstuderen gemiddeld minder uren per week en vaker in deeltijd in vergelijking met afgestudeerden van voltijd en duale opleidingen
- In de sectoren sociaal-agogisch (69%) en gezondheidszorg (59%) werkt ruim de helft van de afgestudeerden in deeltijd, onder afgestudeerde technici is dit slechts 11%
- Minder dan de helft van de in voltijd afgestudeerde hbo'ers heeft op het enquêtemoment een vast contact bemachtigd
- Het gemiddelde uurloon van de starters is ten opzichte van de meting in 2010 met €0,10 gedaald naar €14,50
- De afgestudeerden van opleidingen in de gezondheidszorg zijn koploper wat betreft het bruto uurloon (€15,10). Afgestudeerde technici zijn als gevolg van een gemiddeld hoger aantal arbeidsuren koploper wat betreft het bruto maandloon (€2.347)

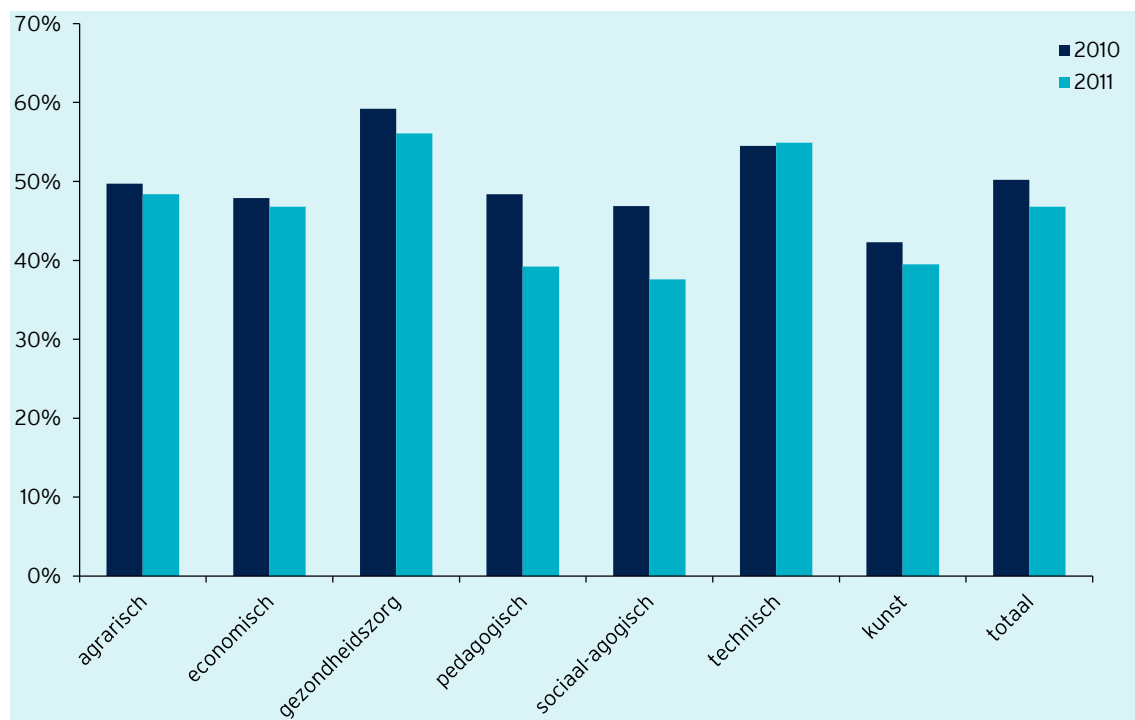
Figuur 4: Contract en salaris van hbo-afgestudeerden, anderhalf jaar na afstuderen (sectoren in voltijd)

	totaal	voltijd	deeltijd	duaal	agrarijsch	economisch	gezondheidszorg	pedagogisch	sociaal-agogisch	technisch	kunst
Arbeidsuren per week	34	34	32	35	37	37	31	32	29	38	33
Deeltijdaanstelling	38%	36%	48%	32%	19%	21%	59%	47%	69%	11%	49%
Vaste aanstelling	55%	47%	81%	79%	48%	47%	56%	39%	38%	55%	39%
Bruto uurloon	14,5	13,4	19,0	16,4	12,6	13,4	15,1	13,6	13,4	14,1	9,2
Bruto maandloon	2.190	2.046	2.739	2.519	2.087	2.148	2.101	1.940	1.808	2.347	1.407

Bruto maandloon afgerond op hele Euro, Bruto uurloon afgerond op 10 Eurocent.

- Het percentage afgestudeerden dat (direct) een vaste aanstelling krijgt is gedaald van 58% naar 55%; de landelijke trend dat werknemers minder snel vaste aanstellingen bemachtigen wordt hiermee bevestigd
- Waar vijf jaar geleden nog ruim 60% van de voltijd afgestudeerde hbo'ers een vast contract bemachtigde, is dit in 2011 nog slechts 47% (Figuur 5)
- Opvallend is de stijging van de baan zekerheid onder afgestudeerde technici; 55% in 2011
- De daling in baan zekerheid is het sterkst onder afgestudeerden van de pedagogische opleidingen en sociaal-agogische opleidingen

Figuur 5: Vaste aanstelling in %, anderhalf jaar na afstuderen (voltijdstudenten)

Het percentage vaste aanstellingen is in de technische sector gestegen, ondanks de verslechterde economische omstandigheden. Dit geeft wederom aan dat de vraag naar hoogopgeleide technici groot is.

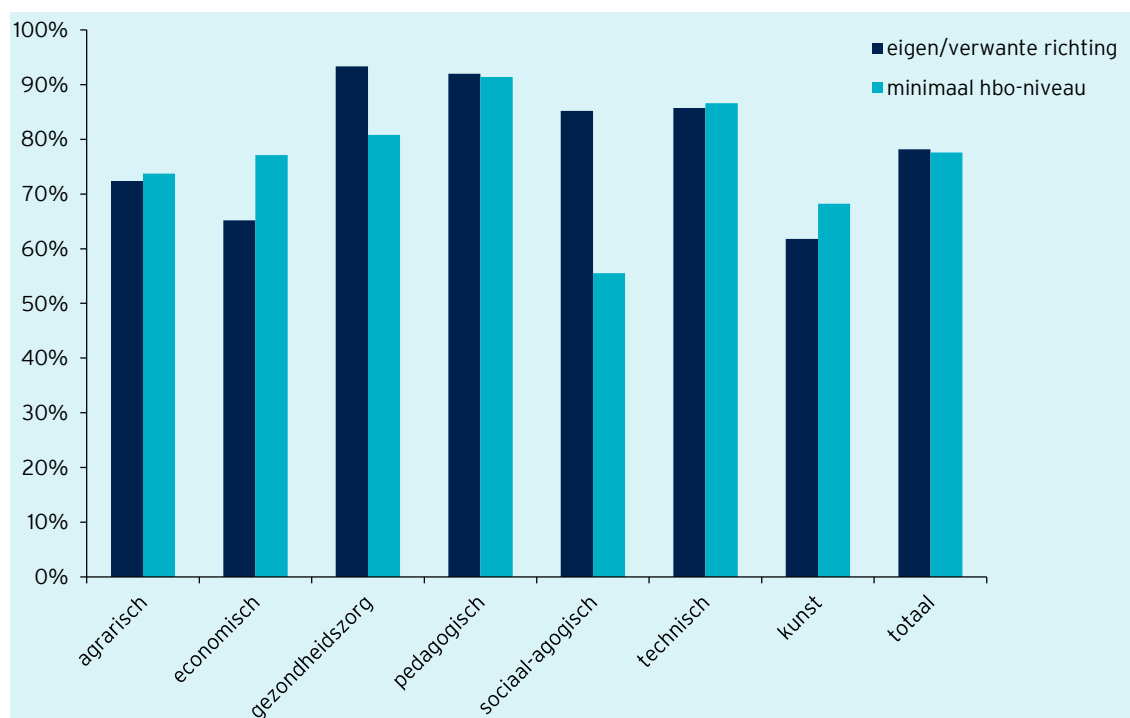
De relatief grote daling in baan zekerheid van afgestudeerden in de sectoren pedagogisch en sociaal-agogisch houdt mogelijk verband met bezuinigingen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd binnen onderwijs- en sociaal-maatschappelijke instellingen.

Aansluiting tussen opleiding en werk

De mate waarin de afgestudeerden een baan binnen de eigen en verwante richting hebben en de mate waarin ze in een baan op minimaal hbo niveau werkzaam zijn geeft aan hoe goed de aansluiting tussen de opleiding en de arbeidsmarkt is.

- Bijna acht op de tien afgestudeerden vinden een baan binnen het eigen vakgebied; ten opzichte van een jaar geleden blijft dit percentage stabiel (*Figuur 6*)
- Afgestudeerden van de sectoren pedagogisch en gezondheidszorg vinden relatief vaak een baan in hun eigen vakgebied; afgestudeerden van de sectoren kunst (62%) en economisch (65%) hebben daarentegen meer moeite om een baan in de eigen of verwante richting te vinden.
- Ondanks de huidige economische crisis vinden eveneens bijna acht op de tien afgestudeerden een baan op minimaal hbo-niveau
- Ruim negen op de tien afgestudeerden van de pedagogische sector vinden een baan op hbo-niveau. Dit hoge percentage geldt eveneens voor afgestudeerden van de sectoren techniek en gezondheidszorg: 87% en 81%

Figuur 6: Aansluiting opleiding-werk in 2011: naar eigen/verwante richting en minimaal hbo niveau (voltijd afgestudeerden)

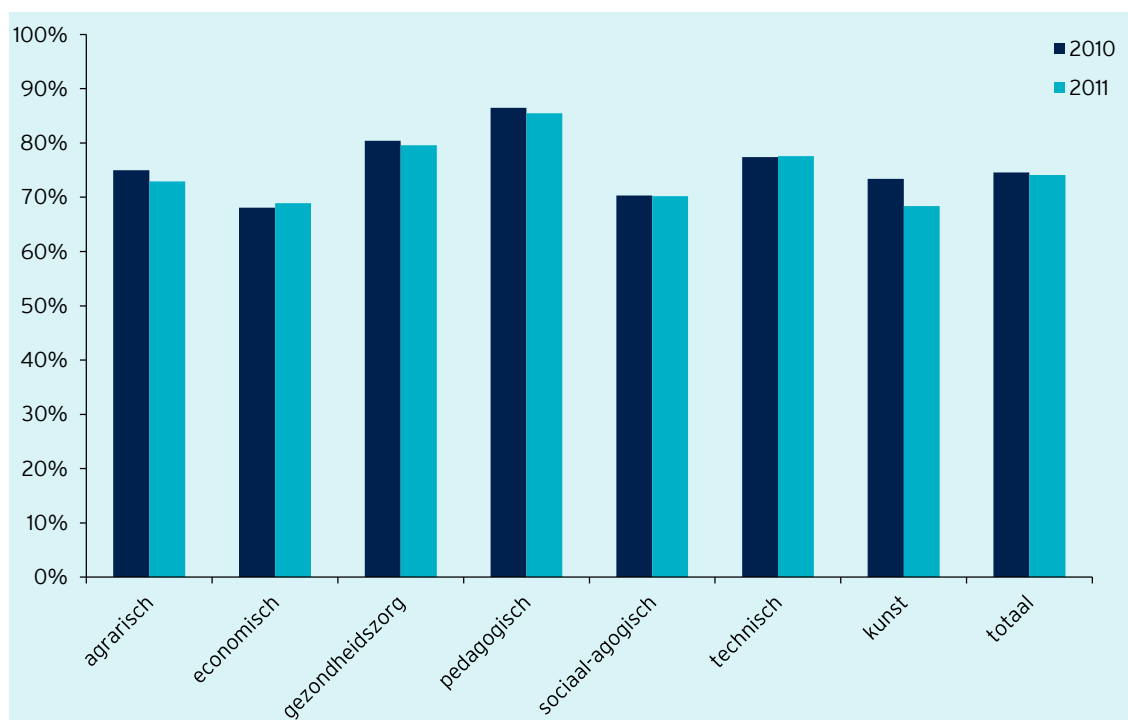

Ondanks de huidige economische omstandigheden worden afgestudeerde hbo'ers niet (meer dan anders) verdrongen door afgestudeerde wo'ers en mbo'ers. Uit de WO-monitor blijkt onder andere dat het aandeel wo-afgestudeerden dat op dat niveau werkzaam is stabiel is gebleven (67% in 2009, 68% in 2011).

Afgestudeerden van de sociaal-agogische sector hebben steeds meer moeite een baan op hbo-niveau te vinden. Met name de afgelopen twee jaar is het percentage van de afgestudeerden dat op minimaal hbo-niveau werkt fors gedaald (van 66% in 2009 naar 56% in 2011).

- Net als in 2010 geeft ongeveer een driekwart van de afgestudeerden aan dat de aansluiting tussen de gevolgde opleiding en hun functie voldoende of goed is (*Figuur 7*)
- Afgestudeerden van de pedagogische sector zijn het meest positief over de aansluiting: 86%

Figuur 7: Aansluiting tussen opleiding en functie (voltijd afgestudeerden), % goed/voldoende

De aansluiting tussen de opleiding en de functie is traditioneel goed in het pedagogisch onderwijs. Dit komt onder meer doordat opleidingen een goede samenwerking hebben met het werkveld, bijvoorbeeld in samenwerkingsverbanden als 'Opleiden in de School'. Het oordeel van afgestudeerden binnen de economische, sociaal-agogische en kunstsector over de aansluiting ligt iets onder het landelijk gemiddelde. Toch oordeelt bijvoorbeeld nog steeds 70% van de afgestudeerden in economische opleidingen positief over de aansluiting tussen opleiding en functie, ondanks het zeer brede en pluri-forme beroepenveld.

Voorbereiding op de arbeidsmarkt

- 63% van de afgestudeerde hbo'ers oordeelt positief over de mate waarin de opleiding een goede basis vormt voor hun verdere ontwikkeling; in 2010 was dit 67% (*Figuur 8*)
- Twee op de drie afgestudeerden van de sectoren agrarisch en technisch oordelen op dit gebied positief; afgestudeerden van de sectoren pedagogisch en sociaal-agogisch zijn kritischer
- Afgestudeerde hbo'ers geven gemiddeld het rapportcijfer 6,6 voor de voorbereiding op de actuele beroepspraktijk. De afgestudeerden van de pedagogische sector geven hier juist het hoogste rapportcijfer: 7,1

Figuur 8: Afgestudeerdenoordeel over de hbo-opleiding als voorbereiding op het beroepsleven (sectoren in voltijd)

	totaal	voltijd	deeltijd	duaal	agrarisch	economisch	gezondheidszorg	pedagogisch	sociaal-agogisch	technisch	kunst
A	63%	60%	73%	68%	67%	60%	62%	54%	57%	66%	65%
B	6,6	6,6	6,8	6,8	6,5	6,4	6,5	7,1	6,5	6,6	X

A: Opleiding biedt goede basis voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden (% mee eens)

B: Oordeel over de voorbereiding op de actuele beroepspraktijk (rapportcijfer, niet opgenomen in Kunsten-Monitor)

Figuur 9: Kengetallen per hogeschool (totaal van voltijd, deeltijd en dual)

	Werkloosheid	Zoekduur voor eerste baan: 0-3 maanden	Zelfde opleiding kiezen	Aansluiting opleiding en functie (goed/voldoende)
amsterdamse hs. voor de kunsten	10%	89%	88%	77%
artez hs. voor de kunsten	6%	89%	88%	71%
avans hs.	4%	89%	82%	81%
chr. agrarische hs.	6%	93%	83%	83%
chr. hs. de driestar	2%	98%	94%	96%
codarts, hs. voor de kunsten	0%	82%	79%	89%
design academy eindhoven	8%	84%	88%	64%
fontys hs.	5%	88%	80%	75%
gereformeerde hs.	4%	85%	92%	84%
gerrit rietveld academie	21%	80%	78%	62%
haagse hs.	7%	87%	80%	74%
hanzehogeschool groningen	7%	88%	78%	76%
has den bosch	5%	88%	82%	80%
hotelschool den haag	5%	89%	84%	87%
hs. de kempel	20%	79%	86%	85%
hs. edith stein	10%	91%	79%	90%
hs. inholland	8%	85%	74%	72%
hs. ipabo	0%	96%	83%	83%
hs. leiden	5%	88%	85%	75%
hs. rotterdam	5%	88%	79%	77%
hs. utrecht	4%	90%	80%	77%
hs. van amsterdam	4%	86%	75%	72%
hs. van arnhem en nijmegen	5%	89%	80%	78%
hs. voor de kunsten utrecht	8%	81%	81%	66%
hz. university of applied science	6%	88%	79%	84%
hs. zuyd	7%	86%	80%	72%
hs. der kunsten den haag	8%	88%	83%	66%
nhtv internationale hs. breda	9%	86%	69%	65%
noordelijke hs. leeuwarden	7%	89%	80%	78%
p.c. hs. 'marnix academie'	5%	95%	90%	97%
saxion hs.	5%	89%	78%	77%
stenden hs.	9%	87%	76%	75%
stoas hs.	0%	98%	76%	82%
van hall larenstein	12%	82%	73%	66%
totaal	6%	88%	79%	76%

Meer gedetailleerde informatie kunt u vinden op de website www.hbo-raad.nl, via 'Feiten en Cijfers'. Deze webpagina biedt ook meer achtergrond informatie over de herkomst van de gegevens en over het interpreteren van de cijfers.

Uitgave

Juli 2012

HBO-raad, vereniging van hogescholen

Informatie & Communicatie

Prinsessegracht 21

Postbus 123

2501 CC Den Haag

T 070 312 21 70

F 070 312 21 00

E post@hbo-raad.nl

HBO raad
vereniging van hogescholen